

Kirkens ydre Liv angik, havde man saa godt som intet henlagt under Menighedsraadene. Disse 280 Menighedsraad savnede derfor ganske en Virksomhedskreds, og de indgik da gennem Gejstligheden med et Andragende til Kultusministeriet for at faa noget mere at bestille. Det foranledigede Ministeren til at fremsætte for Rigsdagen Forslag til Lov om Styrelsen af den fri Fattigkasse gennem Menighedsraad. Lovforslaget blev fremsat i Landstinget, men Orla Lehmann kæmpede Forslaget, thi, sagde han: Naar vi skulle lovgive om Menighedsraadenes Virksomhed, maa vi først kende disse Menighedsraad, men Lovgivningsmagten kender dem ikke. De ere oprettede ad anden Vej end Lovgivningsvejen. Folkekirkens Forfatning kan kun ordnes ved Lov, og disse frit oprettede Menighedsraad kender Lovgivningsmagten intet til. Den kan derfor heller ikke henlægge Sager til deres Bestyrelse. Kultusminister Hall kæmpede ivrigt mod den af Lehmann fremsatte Mening, og det lykkedes ham ogsaa at faa Forslaget om Bestyrelsen af de fattiges Kasser gennem Menighedsraad vedtaget med kneben Majoritet i Landstinget, men der kom intet ud deraf. I Virkeligheden havde Lehmanns Mening i denne Sag sejret, og Lehmann sagde om det nævnte Cirkulære, at det var i Virkeligheden kun en interessant Afhandling om Menighedsraad, og det blev heller ikke noget andet. Efterhaanden hensygnede disse frivilligt oprettede Menighedsraad og jeg ved ikke af, at der eksisterer noget af dem i vor Tid. Senere er intet gjort for at faa Menighedsraadene oprettede, der skete en Henvendelse til Ministeriet i 90erne om atter at lade udgaa et Cirkulære til Præsterne om at Frivillighedens Vej at faa oprettet Menighedsraad. Den daværende Minister lod denne Henvendelse gaa til det nu ophævede Kirkeraad. Dette overvejede det og kom efter længere Tids Overvejelse til det Resultat, at det vilde være rart nok at have disse Menighedsraad, men det var betænkeligt at udstede et ministerielt Cirkulære om denne Sag, da der rimeligvis ikke vilde komme noget ud deraf; en saadan Opfordring, som ingen Frugt vilde bære, vilde være uheldig. Det, der her foreslaas, er at gaa den modsatte Vej af Frivillighedens Vej, der saaledes var prøvet og havde vist sig uheldig; thi det er givet, at den Vej ikke er farbar. Dernæst prøvede man at henlægge navnlig Kirkens indre Sager under Bestyrelsen af disse Menighedsraad; men her opretter man Menighedsraad ved Lov

trindt om i hele Landet og henlægger under dem ikke særlig de indre, men navnlig Kirkens ydre Sager, den ydre Side af Kirkens Bestyrelse. Den ydre Side af Kirkens Styrelse ligger nemlig naturligt for disse Menighedsraad; den indre Side kan ligge for dem, hvor et kristelig Liv virker kraftigt og godt i Menigheden. Jeg har derfor ogsaa taget Hensyn dertil, idet Styrelsen af den Side staar som en Opfordring til Menigheden, hvor der findes et tilsvarende Liv, som kan tage sig deraf sammen med Præsten. Hvor der ikke er et saadant Liv, maa man alene tage den ydre Side, og den er efter min Mening ogsaa her i fyldig Udstrækning lagt hen under Menighedsraadet. Lovforslaget gaar da ud paa, at der oprettes Menighedsraad om hver Kirke; Tallet af Medlemmerne bestemmes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Det er nødvendigt, at Ministeren gør det, fordi Forholdene ere saa forskellige omkring Kirkerne. Somme Steder ligger der en meget stor Kreds til Kirken, andre Steder en mindre. Det fastsætter, at Tallet ikke maa være under 4, Ministeren kan altsaa tillade et større Antal, men under 4 kan det ikke være. Menighedsraadet skal bestaa af Præsten og mindst 4 valgte Medlemmer. Jeg mindes, at der i Fjor blev anket over, at Præsten skulde være Formand, idet man tror uden videre at kunne sammenligne Menighedsforholdene med kommunale Forhold; men det kan man ikke. Thi som bekendt bestaar Menighedsraadene baade af Lægfolk og Præsten, og den ene Part kan ligesaa lidt undværes som den anden, og derfor maa Menighedsraadene ogsaa bestaa baade af Præsten og Repræsentanter for Lægfolk. Og man har altid været enig om, at Præsten naturlig maatte være Formand. Jeg tror ogsaa, at det høje Ting vil være enig heri. Med Hensyn til Valgret og Valgbarhed foreslaas det at give begge Dele til alle fuldmyndige Mænd og Kvinder, der, naar de melde sig til Optagelse paa Valglisten, afgive en Erklæring om, at de som døbte og konfirmerede i Folkekirken fremdeles regne sig som Medlemmer af denne. Kvinderne ere tagne med, baade de gifte og ugifte, under Hensyn til, at netop Kvinderne, meget mere end Mændene, ere religiøst anlagte og have Følelse for Kirkens Sager. Tjenestefolk ere ikke medtagne, medmindre de have egen Husstand, idet jeg ikke mener, at det er heldigt at medtage Folk, som flytte snart til den ene og snart til den anden Menighed og ikke høre til den stabile Del af Befolkningen. Det har i øvrigt ikke